

- 1) Pulsvaadsbrug: 2 Baade; 4 Mand; Liner og Arme udgives samtidig; — Baad drages til Baad;
- 2) Bøtvaadsbrug: 1 Baad; 3 à 4 Mand; Liner og Arme udgives den ene Side efter den anden; — Baad drages til Baad;
- 3) Haleankervaadsbrug: 1 Baad; 2 Mand; udgives som Bøtvaad; Baad drages til Baad for Anker;
- 4) Snurrevaadsbrug: 1 Baad; 2 Mand; udgives som Bøtvaad; — Baad drages til Baad gennem Radier til Ankeret som Centrum.

De foran nævnte Fiskemaader bruges paa Dybet, landløst; de herhen hørende Redskaber af forskjellig Størrelse kunne alle anvendes ved de forskjellige Brugsmaader, dog at Pulsvaadnet kun undtagelsesvis vil egne sig til at drages til Baad.

5) Halelanddragningsvaad, der drages til Kysten, og

6) Sandvaad, fornemmelig til landløse Grunde trænge ikke til nærmere Omtale. —

Fra det Tidspunkt, da Pulsvaadfiskeriet første Gang gav Statsmagten Anledning til at stride ind med regulatoriske eller forbydende Bestemmelser, og gennem de paafølgende 350 Aar indtil vore Dage, har dette Anliggende, med kortere og længere Mellemrum, staaet paa Dagsordenen for Lovgiveren; det har gennemgaaet de forskjelligste Omvælinger og synes albrig at skulle finde Hvile. Man kan deraf slutte, at det er store Interesser, der staae paa Spil for de stridende Parter, siden de med en saa usvækket Shærdighed atter og atter drage det frem, efter som Sagen er kommen til at helde til den ene eller den anden Side. Naar vi nu i det Følgende skulle søge at udspinde Traaden historisk, saa kunne vi ikke nøjes med blotte Henvisninger, men ville anføre selve de paa-gjældende Lovbestemmelseres Ord, da dette hurtigere vil lede til en Bedømmelse af, til hvilken Side Bøgtkaalen gennem Tidernes Løb har heldet mest.

Medens Provindstalløvene endnu lade Pulsvaadnet uomtalt, tør vi antage, at det allerførst kommer for i

Christiern II's Forordning af 1. Novbr. 1515 (om Fiskeri udi Limfjorden).

Her hedder det: Efterat det er Kongen berettet „at nogle Vore Underfaatter og Almue pleie at fiske i Limfjord med . . . Pulsvaad og Krognet, alle Menige udi Sylland til stor Skade og Forsang“, saa bydes, „at Ingen, ihvo han helst er eller være kan, herefter maa eller skal fiske eller fiske lade med . . . Pulsvaad eller Krognet paa Ageråborgs Grunde udi Agerfundet, Seberfundet, ved Hals eller Gynse (Gynse), Snekkedybet eller nogensteds deromkring nedenfor fornævnte Sunde, fornævnte Vor Almue til Skade og Forsang. Skal og Ingen slaa med Pulsvaad nogle Steder udi Limfjord.“ Aligemaade forbydes at have saa smaa Master i Fiskegarnene, at de tage dermed smaa Silb . . . „under Vor kongelige Hævn og Brede.“ Det befales fluttelig „Vore Mænd og Knaad og Embedsmænd paa Aalborg“ at tage Vare paa, at det ubrødelig holdes, idet Fuldmagt gives dem, deres Ejenere og alle Andre, at, hvis Nogen findes at handle herimod, da skulle de „tage eller tage lade saadanne Rufer, og besynderlig Pulsvaad fra dem . . . og lade dem, dermed fare, komme i Nette med Os“. Der skal da rettes „som bør at rettes over dem, Vore Breve og Bud ei holde ville.“

Denne mærkelige Forordning danner vistnok Grundlaget for al senere Lovgivning for Limfjordsfiskeriet, idet vi her allerede finde Forbud mod Brugen af visse Fiskeredskaber enten i hele Fjorden eller paa bestemte Steder, der for saa vidt kunne kaldes „laasede“, samt en Antydning af Bestemmelser for Mastestørrelsen i Garnene, der er Forløber for de senere Forskrifter om Skælde. Det synes, som om Loven ved „Limfjorden“ kun har forstaaet den Del af Fjorden, der ligger ovenfor, d. e. Vest for Ageråborg, men ikke dertil har henregnet de smalle, særlig nævnte Sunde, der danne Indløbet. I disse sidste ere flere Redskaber forbudte, vistnok nærmest af Hensyn til Seiladsen, men Brugen af Pulsvaad er forbudt paa den hele Strækning saavel i den egentlige Fjord som i Indløbet til samme, og dette Forbud kan altsaa alene være begrundet i Hensynet til selve Fiskeriets Løv.

Christiern den Andens Lov blev maaste allerede sat ud af Kraft ved Frederik I's Haandfæstning af 3. August 1523, hvor det hedder i

Art 69 . . . „Desligest skal ogsaa Limfjord blive et frit Fiskevand med allehaande Fiskeri, som det haver været udi Vor hære Fæders og Broders Tid.“

Men Forbudet mod Pulsvaad gjentages paany aldeles ubetinget i Christian III's Odenseke Nedes af 24. Juni 1539, Art. 9. „Og efterdi at Vi endnu forfare, hvorledes at Mange fordrifte sig til at bruge Pulsvaad og dermed fordrive og forjage Fiskene“, da paaabyses, „at Ingen herefter skal bruge eller holde nogen saadan Pulsvaad.“

Dette Forbud indskræpes paany ved Christian III's Skikkelse af 14. Februar 1546: „Sammeledes skulle alle Pulsvaader udi Limfjorden være aflagte efter denne Dag.“